

[Udenrigsministeren.]

Standpunkter, som jeg sikkert vilde være imod. Naar jeg tænker paa det høje Folketing og ogsaa paa mindre politiske Omraader, kunde jeg meget godt forestille mig, at jeg kunde finde Personer nu, som havde givet Udtryk for denne eller hin Anskuelse, f. Eks. om mit eget Arbejde, som egentlig ikke vilde tiltale mig alt for meget. Eller lad mig nævne de officielle Udtalelser i 1941 og 1942 om Ministrene Kauffmann og Reventlow. Jeg kan sige, at naar jeg hørte om noget saadant i London, interesserede det mig meget lidt; jeg sagde blot, at de Stakler var tvunget til at sige, hvad de gjorde, og det vil være alt for enkelt og skematisk at dømme ud fra noget saadant.

Jeg vil dernæst gerne gøre en anden Betragtning gældende angaaende de udenrigsministerielle Embedsmænd. Embedsmændene hjemme blev altsaa af det offentlige sat til at have hele Forbindelsen med Tyskerne. Alle vi andre kunde prale med, at aldrig eller næsten aldrig havde vi konfereret med en Tysker, simpelt hen fordi Udenrigsministeriet paatog sig det hele. Ja, selv efter den 29. August var Forholdet i Virkeligheden dette, at det overvældende Flertal af det danske Folk ønskede, at selv om vi ikke havde nogen Regering og Rigsdag, skulde Departementscheferne med Udenrigsministeriets Direktør i Spidsen stadig have Haanden paa Landets Administration, og det var et Krav baade fra politisk Hold og fra Modstandsbevægelsen, at vi skulde forsøge at beholde saa meget som muligt af Administrationen, for at vi derigennem kunde snyde Tyskerne bedst muligt.

For de udenrigsministerielle Embedsmænd ude gælder det, at med den 9. April ændredes deres Stilling totalt. Med eet Slag blev, naar Sandheden skal siges, Opholdslandet næsten mere afgørende for deres Stilling end Udsendelseslandet, og for vore Gesandter ude gælder derfor, at man kan bedømme deres Stilling retfærdigt, hvis man gør sig ganske klart, at Stillingen var vidt forskellig for dem, alt efter hvilket Land de befandt sig i. Dette saa man aldeles glimrende f. Eks. for Minister Fin Lunds Vedkommende. Da Minister Fin Lund afbrød Forbindelsen med den danske Regering, betød det, at de politiske Forhold i Argentina var saaledes, at han ikke kunde faa

Lov til at fortsætte, og Hr. Fin Lund var saa heldig, at han ikke blot var akkrediteret Argentina, men ogsaa Uruguay, hvilket Land indtog en anden Stilling end Argentina, og gennem hele Tiden lige til Sejren maatte Hr. Fin Lund finde sig i kun at være i Uruguay, da Argentina ikke vilde modtage ham. Men det er jo ikke alle Gesandter, som er saa heldige at have to Poster, saaledes at de kan ty til den anden, hvis det ikke gaar i den første.

Jeg har hermed villet sige, at efter den 9. April blev Stillingen naturligvis vidt forskellig for Gesandter i de krigsførende Lande og i de neutrale Lande. I de krigsførende Lande kunde man indtage een Holdning, i de neutrale Lande maatte man indtage en anden, og det vilde være helt urimeligt at dømme f. Eks. Kammerherre Kruse i Stockholm, fordi han maatte indtage en forsigtigere Holdning og en anden Holdning end den, Minister Kauffmann kunde indtage i Washington eller Grev Reventlow i London. Det høje Ting vil forstaa, at jeg ikke har mere at føje til de anerkendende Bemærkninger, som fra saa mange Sider er sagt om Minister Kauffmanns Virksomhed. Her vil jeg kun gerne atter en Gang understrege, at jeg mener, at Minister Kauffmann allerede den 9. April 1940 og ved Grønlandstraktaten den 9. April det følgende Aar gjorde sit Land meget store Tjenester, men jeg vil ogsaa have Lov til at understrege, at hvad der kunde gøres i Washington — og det vilde Minister Kauffmann være den første til at hævde —, det kunde ikke gøres paa andre Poster, og det kan jeg da ogsaa dokumentere over for det høje Ting, idet Minister Kauffmann selv i en Skrivelse af 24. September 1943 til vor Gesandt i Lissabon udtrykkeligt siger — jeg anmoder den højtærede Formand om Tilladelse til her og senere at komme med nogle faa Citater —:

„De bruger i Deres Brev af 8. d. M. Udtrykket „at de Mænd hjemme, der kæmper en fortvivlet Kamp for at stemme op mod Kaos, ikke forlades af deres Medhjælpere i Udlandet“, og De skriver i Deres Brev af 15. d. M., at Deres britiske og amerikanske Kolleger mener, at De bør fortsætte i Deres Virksomhed i Lissabon i Kontakt med Udenrigsministeriet i København. Saa længe Udenrigsministeriet kan opretholde Forbindelsen med Dem,